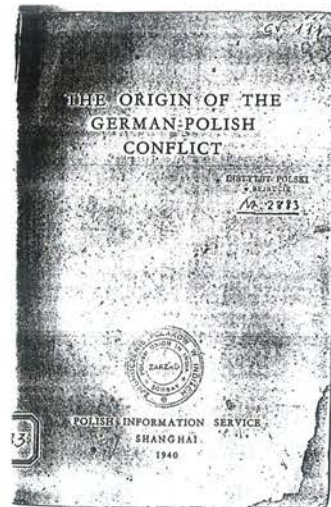
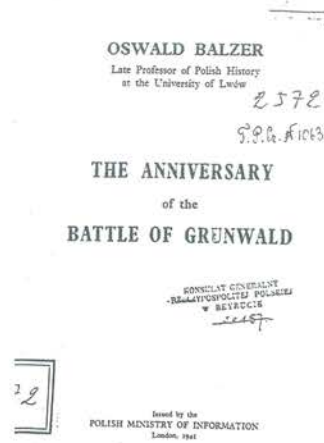

w numerze

- 3**
Zbiory Instytutu Polskiego w Bejrucie
Jacek Miler
- 4**
Pomnik Aleksandra Brzostowskiego
w Chalons en Champagne
Andrzej Niewęgliński
- 6**
Malborski ołtarz św. Wawrzyńca
Maria Gawryluk
- 8**
Zbiory artystyczne Pawlikowskich w Medyce
Monika Kuhnke
- 11**
Lwowska katedra unicka pw. św. Jura
Dorota Janiszewska-Jakubiak
- 14**
Straty wojenne (1939–1945)
Maria Romanowska-Zadrozna
- 15**
Program Błękitnej Tarczy
Monika Ostaszewska
- 16**
Katalog strat
Monika Barwik
- 20**
Komu portal, komu gazon ...
Piotr Ogrodzki
- 22**
XIX-wieczne ogrodzenia warszawskich
pałaców, pomników i parków miejskich
Janusz Mróz
- 24**
Chatupa mazurska
Jerzy Szałygin
- 26**
Kolekcja ocalona
Jolanta B. Kucharska
- 28**
Kradzież z Muzeum
Południowego Podlasia
Piotr Ogrodzki
- 30**
Pałac Blachernański w Konstantynopolu
Mirosław Barwik
- 32**
Summary

▲ Strony tytułowe publikacji Oswalda Balzera i okładki druków ze zbiorów Instytutu Polskiego

Zbiory Instytutu Polskiego w Bejrucie

Jacek Miler

Na początku bieżącego roku Biuro Pełnomocnika Rządu otrzymało informację z Ambasady RP w Libanie o możliwości przewiezienia do Polski zbiorów dawnego Instytutu Polskiego, znajdujących się w Bibliotece Orientalnej Uniwersytetu św. Józefa w Bejrucie. Książki i materiały archiwalne zostały zdeponowane w 1952 r. u Zygmunta Zawadowskiego przez Szefa Poselstwa RP na uchodźstwie. W 1969 r. min. Z. Zawadowski niektóre książki w językach perskim i arabskim przekazał

do biblioteki Uniwersytetu św. Józefa. Znaczna część zbiorów w latach 60. została przekazana do Ośrodka Studiów Watykańskich w Rzymie.

Najcenniejszą część depozytu stanowią roczniki czasopism wydawanych podczas wojny na emigracji oraz kolekcja fotografii pochodzących z tego okresu. Wśród kompletnych roczników czasopism znajdują się: „Orzeł Biały”, „Polak w Indiach”, „W Drodze” (wyd. w Jerozolimie), „Nasz Przyjaciel” (Nairobi), „Ku-

Andrzej Niewęgliowski

Pomnik Aleksandra Brzostowskiego w Chalons en Champagne

Są dwa powody do zatrzymania się w Chalons en Champagne (dawna nazwa Chalons sur Marne) w drodze do Paryża.

Pierwszy jest jakby ilustracją tytułu naszego pisma: *Cenne, Bezcenne, Ultracenne...* Chodzi o odkryte i odrestaurowane w latach 1960–1970 części krużganków kolegiaty Notre-Dame en Vaux z XII w. Zburzone w XVIII w., wzięte zostały do budowy fundamentów budynków mieszkalnych, wzniesionych na ich miejscu. Dziś możemy podziwiać arkady, kapitele i 55 kolumniek w kształcie postaci ludzkich w specjalnie stworzonym w tym celu muzeum.

Drugim powodem, dla Polaków, jest znajdujący się na zachodnim cmentarzu pomnik nagrobny Aleksandra

▲ „Gott mit uns” na klamrach pasów i kpina z wartości religijnych w rzeczywistości

▲ Figura Chrystusa przed kościołem w Poznaniu

rier Polski” (Bagdad) oraz „Polak w Iranie”, które było wydawane również po zakończeniu wojny.

Księgozbiór obejmuje m.in. utwory Słowackiego, Fredry, Pola, Broniewskiego, Balzera. Zdjęcia można podzielić na trzy grupy: pozyskane przez wywiad Armii Krajowej, obrazujące okupację niemiecką w Polsce – egzekucje Polaków i Żydów, grabież i zniszczenie dóbr kultury; zdjęcia ze spotkań politycznych (gen. Andersa, gen. Sikorskiego, Kalini, Churchilla i innych); zdjęcia obrazujące życie Polaków na uchodźstwie w Teheranie, Isfahanie i Bejrucie.

W dniu 14 czerwca br. 1200 ksiąg

▲ Usunięte przez Niemców z kościoła figury świętych i nagrobki

żek, 12 roczników czasopism oraz kilkaset zdjęć i negatywów, spakowanych w 14 kartonach, ważących przeszło 200 kg, przywozła pani dr Danuta Bilikiewicz-Blanc z Biblioteki Narodowej w Warszawie, porannym samolotem PLL LOT z Bejrutu. Tak więc, dzięki inicjatywie Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Bejrucie, pomocy finansowej i organizacyjnej Biura Pełnomocnika Rządu ds. Polskiego Dziedzictwa Kulturalnego za Granicą, księgozbiór i materiały archiwalne wzbogaciły zbiory Biblioteki Narodowej w Warszawie oraz Archiwum Akt Nowych. ❖

▼ Materiały po przewiezieniu z lotniska do magazynu MKiDN. Fot. J. Miller

